

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 5500 Mk

Z dostawą do domu 6500 Mk

Na prowincji z przesyłką

pocztową 7 00 Mk.

Zagranicą 14000 Mk

Cena pojed. egzemplarza 300 Mk

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsc.
na str. 1.2.3. m. 1000., w tekście m. 750
Nekrologi 1000 mk. zwyczajnie 500 mkAdres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. N 3
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po po

№ 69 (7405).

Wtorek, dnia 27 Marca 1923 r

Rok XXI

Podstawy samorządu. Podział administracyjny.

Zwołana przez rząd ankietą dla reformy administracji i ułożenia ustaw ramowych w sprawie samorządu miejskiego, powiatowego, wojewódzkiego, ukończyła swoje prace. Przedstawiła rządowi szereg projektów ustaw, które staną się podstawą odpowiednich przedłożeń rządowych.

Z krótkiego streszczenia w komunikacie urzędowym trudno sądzić o treści opracowanych projektów. Ogłoszone zostały tylko najogólniejsze zasady. Organizacja samorządów gminnych powiatowych i wojewódzkich pojęta została jako jedna całość. Jest to system nadbudowy coraz wyższych ciał reprezentacyjnych, dla których podstawą jest rada gminna. Wybory do niej są pięcioprzymiotnikowe. Gmina wysyła delegatów do sejmiku powiatowego, sejmiki powiatowe do sejmiku wojewódzkiego. Uniknięto w ten sposób mnóstwa odrębnych akcji wyborczych, a zarazem wprowadzono jednak pewną wyższą selekcję, mimo pięcioprzymiotnikowego prawa głosowania.

Trudność w organizowaniu gmin, wynikająca z tego, że na obszarze Polski obok gmin zbiorowych w Królestwie, znajdują się gminy jedno-wioskowe w Małopolsce, ominięto w ten sposób że pozostawiono poszczególnym województwom swobodę utrzymania na swoim obszarze gmin jednego lub drugiego typu.

Organizację samorządową miast oparła ankietą na trojnym podziale miast: na takie małe miasta, którym przekazany zostanie zakres polickiej miejscowej, na miasta średnie, które, wydzielone z samorządu powiatowego, same spełniają dla siebie zadania sejmiku powiatowego, wreszcie wielkie miasta, wydzielone z samorządu wojewódzkiego i spełniające dla siebie zadania sejmiku wojewódzkiego. Miast takich jest 6: Warszawa, Wilno, Kraków, Lwów, Poznań i Łódź. Zakres poruczonego miastom działania odpowiada ich stopniowi w hierarchii samorządowej. I tak miasta, wydzielone z samorządu powiatowego, otrzymują zakres działania starostw, miasta wielkie województw. Zgodnie z tem burmistrzowie miast średnich są zrównani z wojewodami.

W przedmiocie reformy administracji ankietą miała do zbadania, czy i w jakim stopniu możliwe jest zespolenie różnych władz w poszczególnych jednostkach terytorjalnych. Komunikat rządowy stwierdza tylko, że w tym względzie ankietą przedstawiała swoje wnioski, nie mówi jednak, jakie. Należy atoli przypuszczać, że ankietą poszła w tej mierze za głosem wszystkich znawców, tudzież uwzględniła wyniki dotychczasowych doświadczeń i wypowiedziała się za centralizacją różnych organów administracji państwowej.

Podział na województwa ankietą pozostawiła bez zmiany, z wyjątkiem województwa nowogródzkiego, które ma być zniesione, a obszar jego podzielony między przyległe województwa. W szczególności województwo nowogródzkie przedstawiało się, jako anomalja. Siedzibę jego umieszczono w Nowogródku, miasteczku, odległym o 25 kilometrów od kolei i połączonym z nią tylko prymitywną kolejką wąskotorową, pozostawioną tu przez wojskowy zarząd niemiecki. Województwo prawie całkiem pozbawione bitych dróg, posiadające tylko niewielkie wycinki kolei na peryferji, przedstawiało pod względem komunikacyjnym prawdziwy dziwoląg. Zarówno działanie władz było i jest jeszcze w tych warunkach niezmiernie utrudnione, jak dla ludności, zmuszonej tracić po dwie doby na załatwienie najblahszej sprawy w województwie nastęcało mnóstwo kłopotów, mitręgi i wydatków.

Województwo nowogródzkie, podzielone między wileńskie i poleskie, pozwolił tym ostatnim rozwinąć się w pewne zamknięte całości administracyjno-terytorjalne, na których mieszczą się prawie w zupełności specjalne zagadnienia narodowościowe, polityczne i gospodarcze, które też można będzie jednolicie i według pewnych planów konsekwentnie opracowywać.

Wypowiedzenie się ankiety, aby granice województw kryły się z granicami okręgów innych władz, odpowiada dawno już odczutej potrzebie. Fakt, że dzisiaj np. okręgi dowództw korpusnych nie kryją się z granicami województw, dał się już niejednokrotnie dotkliwie odczuć. Byłoby także wysoce pożądanem, aby władze kościelne zdecydowały się przystosować podział swoich djecezi do podziałów wojewódzkich. Obecnie bowiem panują stosunki takie, że np. województwo poleskie zawiera w sobie odcinki aż trzech djecezi katolickich. Łatwo zrozumieć, jak cierpi na tem sprawność administracji państwowej, zmuszonej w tylu sprawach komunikować i współdziałać aż z trzema biskupstwami. W ten sposób Województwo Kaliskiego projekt (wyszczególniony przez kaliskie stronnictwo pravicowe został ostatecznie pogrzebany). Czy Kalisz dobrze wyjdzie na tem, wątplić należy.

Ukończone prace ankiety są ważnym krokiem naprzód w kierunku wykończenia naszej wewnętrznej organizacji państwowej. Obecnie można mieć nadzieję, że w ciągu roku bieżącego ustawy o samorządzie gminnym, powiatowym i wojewódzkim będą przeprowadzone i samorząd wejdzie w życie. Pomijając wszystkie inne względy, jest to nieodzownie potrzebnem dla odciążenia państwa i jego administracji, nie w ostatnim zaś rzędzie także i jego finansów. Prawidłowe rozwiązanie zagadnień podatkowych będzie możliwe także dopiero wówczas, kiedy samorządy wojewódzkie, przejąwszy na siebie gospodarkę w całym szeregu dziedzin, będą zmuszone znaleźć także i odpowiednie źródła podatkowe dla pokrycia kosztów tej gospodarki.

Dr. P. Klinger

b. st. ordynator szpital. wojsk.

specjalista chorób wenerycznych i skórnych.

(wlewania, szczepionki, analizy krwi na syfilis).

Przyjmuje codziennie: **Panie od 1—2 po poł., panowie od 4—7 pp., w niedzielę od 11—1 pp.** **TOWAROWA 3, I p.**

STALOWE DRZWI PANCERNE

z trzema zamkami angielskimi i 614

żelazo w sztabach
płaskich i okrągłych
do sprzedania.

Wiadomość w administ. „Gazety Kaliskiej”.

dokumenty, stwierdzające czynny udział Ludendorfa w spisku. We wczorajszej mowie w landstagu min. Severing wyraźnie zaznaczył, że dokumenty te rząd posiada.

Wobec opozycji, jaką przedstawia otoczenie kancelarza oraz prawnicowi ministrowi Rzeszy, Severing zażądał natychmiastowego przekazania całej sprawy najwyższemu sądowi Rzeszy w Lipsku. Przybył do Berlina przedstawiciel najwyższego sądu w Lipsku, Ebermayer i przejął od Severinga całą sprawę. Przypuszcza się, że sąd najwyższy już w tych dniach będzie zmuszony aresztować gen. Ludendorfa.

Walka z drożyzną.

WARSZAWA 26 Rząd, w konsekwencji zjawiska, że niektóre artykuły codziennego użytku są u nas już droższe, niż na rynku zewnętrznym, np. mąka amerykańska o 10 pr. tanższa, tak samo smalec amerykański, mięso z Rumunii tańsze od krajowego itd. itd., planuje na wielką skalę zakupy tych artykułów zagranicą, aby zasilił tymi zapasami rynek wewnętrzny. Kredyty na ten cel mają być przeznaczane w bardzo wydatnej mierze. O ile akcja ta da się urzeczywistnić, należy spodziewać się, że przyszedł kres na nasze paskarstwo, które pod naciskiem tej groźnej konkurencji będzie musiało obniżyć ceny.

Pensja kwietniowa dla pracowników państw. 28 marca.

WARSZAWA 26 Ministerjum skarbu zawiadomiło wszystkie urzędy, że zgadza się na wypłacenie pracowników państwowym pensji kwietniowej w dniu 28 b.m. tj. we Wielki czwartek.

Protesty przeciwko ustaleniu granic.

LONDYN (A.W.) 26. „Times”, poruszając w artykule wstępnym protesty ze strony Litwy i Ukrainy przeciwko decyzji Rady Ambasadorów w sprawie granic wschodnich Polski, pisze między innymi:

Moarstwa wzięły pod uwagę, że Litwini są znikomym procentem ludności Ziemi Wileńskiej i że tworzą oni większość tylko w pobliżu Kowna. Jest prawdą, że sprawa granic tam jest problemem nie do rozwiązania. Nie można tu zastosować żadnej racjonalnej podstawy rasowej albo geograficznej. Polska tworzy część wielkiej płaszczyzny, która ciągnie się od Środkowych Niemiec przez Rosję do Uralu i z powodu braku przeszkód geograficznych Polacy zmieszali się z okružającymi ich słowianami. Obywatele polscy zajęli Litwę Wileńszczyznę jest miejscem urodzenia wielu znakomych Polaków, — od Mickiewicza, wielkiego poety narodowego do Piłsudskiego, pierwszego naczelnika państwa w nowej Polsce. W razie plebiscytu w Wilnie głosy żydowskie zostałyby zapewne oddane na korzyść Litwy, lecz o ile Litwa wtedy nie byłaby w federacji z Polską, to trudności administracyjne byłyby dla Litwy zbyt ciężkie, Litwini nie są ludnością miejską, lecz ludnością włościańską. Nawet w Kownie Litwini są w mniejszości, a w Kłaj-

TELEGRAMY.

Kłęska Senatu w Sejmie.

WARSZAWA 26. W trzecim czytaniu przyjęto ustawę o podatku przemysłowym większością całej Izby przeciw Zw. Ludowa - Narodowemu i grupie Dubańcowa.

Nastąpiło sprawozdanie komisji skarbowej o proponowanych przez Senat poprawkach do ustawy o opłatach stemplowych. Poprawki te zupełnie zniekształcały ustawę.

Komisja skarbową Sejm przyjął trzy poprawki, a resztę odrzucił.

Odrzucenie poprawek Senatu i przyjęcie ustawy przez Sejm wymaga, według regulaminu, jedenaście dwudziestych głosów. Uznane przez komisję skarbową poprawki Sejm przyjął wszystkimi głosami. Inne poprawki Senatu zakwalifikowane do odrzucenia przez komisję skarbową, podzielił marszałek na dwie grupy. Przeciw pierwszej grupie poprawek senackich oświadcza się w głosowaniu przez drzwi 275 posłów, za poprawkami 2 posłów, czyli, że poprawki senatu Sejm odrzucił.

Na lewicy po tym głosowaniu rozlegają się oklaski i okrzyki: „Precz z Senatem!” Marszałek tonem podniesionym woła:

Na całym świecie jest zwyczaj, że obie Izby zachowują się wobec siebie z najdalej idącą kurtuazją.

Marszałek oddaje pod głosowanie drugą grupę poprawek senackich. Przeciwko tym poprawkom głosuje 215 posłów; za nimi ledwie 44 (socjalistów i N. P. R.). Marszałek oznajmia, że przeciw poprawkom oświadczyła się kwalifikowana większość, ustawa wobec tego została przez Sejm przyjęta tylko z trzema poprawkami Senatu. Marszałek ustawę odesłał do prezydenta ministrów dla wprowadzenia jej w życie.

Aresztowanie Ludendorfa.

BERLIN. Lewicowe pisma berlińskie zwracają dziś uwagę na gwałtowne rozdziewki, jakie istnieją w łonie rządu w związku ze śledztwem w sprawie faszystowskiego spisku nacjonalistów. Sprzecznosc dotyczy przede wszystkim dalszych aresztowań. Min. Severing domaga się stanowczo aresztowania gen. Ludendorfa. Są

**Towarzystwo „PIAST”
Ubezpieczeń**

podaje do wiadomości, iż celem zapewnienia stałej wartości KAPITAŁU UBEZPIECZONEGO przyjmuje ubezpieczenia życiowe

W walucie złotej.

Informacji udziela: **Bronisław Zylber.**

pedzie, która niedawno została im przyznana, większość mieszkańców, to Niemcy.

Co do Galicji Wschodniej „Times” uważa, że tutaj Rada Ambasadorów godziła się tylko na fałt-accmpli. W końcu „Times” oświadcza, iż bezstronne zbadanie kwestji granic wskazywało prawdziwe rozwiązanie polsko-litewskiego konfliktu.

Faszyści w Niemczech.

PARYŻ (A.W.) 26 W sprawie głośnego zamachu na przywódców separtystów nadrenskich Smoetsa — „Temps” podaje szczegóły następujące.

Smoets wielokrotnie otrzymywał listy grożące mu śmiercią. Pomimo to nie zgadzał się na opuszczenie Kolonii oświadczając, że pod żadnym pozorem nie opuści zajmowanego posterunku. Zwolennicy jego zorganizowali celem jego obrony stałą służbę ochronną. Również władze aljanckie miały na uwadze pogroźki pod adresem Smoetsa. Środki te zawiodły, jak wiadomo w każdym razie należy przypuszczać, że władze angielskie, pod których okupacją znajduje się Kolonia dostarczą wyjaśnienie co do zajścia. Z faktu zamachu należy przedewszystkiem wyciągnąć ten wniosek, że Smoets wbrew insynuacjom prasy pruskiej nie był figurantem podstawionym przez aliantów, albo i gdyby nim był, prusacy nie palali by doń taką nienawiścią. Wręcz odwrotnie, chwycili się środków gwałtu wiedząc, iż mają do czynienia z jednostką o poglądach niezależnych z przedstawicielem głębokiego ruchu nurtującego wszystkich mieszkańców obszarów nadrenskich. Smoets jest wyrażicielem kierunku, który przejawia się nietylko na lewym brzegu Renu, ale i w szeregu innych miejscowości Niemiec, a więc Bawarii, Wittenbergi, Saksonji. Jest to prąd, wywołania się z pod brutalnej hegemonji Prus i ducha pruskiego.

Według „Deutsche Allgemeine Zeitung” zamach na Smoetsa ma dowodzić zwycięstwa nacjonalizmu pruskiego nad mieszkańcami Nadrenji, którzy myślą o wyodrębnieniu się, jak również nad aliantami. Głos ten wywdatnia jaskrawo, że represje zastosowane rzekomo przez gabinet Cuno, przeciw zwolennikom zbrojnej akcji przeciwko Francji w Zagłębiu Ruhr, i w Nadrenji jest bluffem. Jeżeliby bowiem rządowi niemieckiemu chodziło istotnie o uspokojenie w krajach okupowanych to stwierdza „Temps” odwołałby przedewszystkiem rozporządzenia nawołujące ludność tych terenów do oporu i sabotażu legalnych władz okupacyjnych. Niedopuszczalnym jest — pisze „Temps” — by feror pruski trwał i rozwijał się nad Renem.

BERLIN (A.W.) 26 W Ministerjum Spraw Wewnętrznych odbyła się konferencja w związku z żądaniem zgłoszonym przez grupę t. zw. „niemców-aryjczyków” domagającą się uwolnienia Rosbacha — aresztowanego jak wiadomo, pod zarzutem zorganizowania zbrojnego zamachu przeciwko aliantom w Zagł. Ruhry.

BERLIN (A.W.) 26. Tak zwana Grupa Wolności niemieckiej partji ludowej, (prawica), zawarła umowę z „narodowymi socjalistami”, według której obie organizacje zjednoczyć się mają dla wspólnej walki z marksizmem. Wspólnym hasłem Grupy Wolności z Grafem na czele oraz narodowych socjalistów z Hitlerem jest: „Walka z wrogiem wewnętrznym, wspólny front wewnętrzny, wreszcie walka z wrogiem zewnętrznym.”

BERLIN (A.W.) 26 Burmistrz Monachjum odmówił swego udziału w powitanju jednego ze Związków Sportowych, które wkrótce mają się tutaj zjechać na ogólnie niemiecki zjazd sportowy. Powodem tego stanowiska burmistrza Monachjum jest fakt, że Związek pod którego adresem się wypowiedział, składa się w znacznej mierze z żydów. W prasie monachjńskiej ukazały się artykuły, które streszczały się w hasło — „Precz z żydami!”

Proces przeciw ks. arcyb. Cieplakowi.

MOSKWA (A.W.) 26 W trzecim dniu procesu badany był ks. arcybiskup Cieplak. Badanie toczyło się około rzekomego rozkazu arcybiskupa do księży, aby nie wydawali urzędnikom sowieckim kosztowności kościelnych. Ksiądz arcybiskup w wyjaśnieniach swoich uzasadnił, że postępowanie jego oparte było ściśle na prawie kanonicznym.

Prokurator Krylenko nawiązuje z arcybiskupem dyskusję na temat artykułu 7 traktatu ryskiego, usiłując dowieść, że wszystkie zarządzenia władz sowieckich w sprawach kościelnych są zgodne z tym traktatem. W przemówieniu swoim Krylenko gwałtownie atakował duchowieństwo za odprawianie nabożeństw w prywatnych mieszkaniach po zamknięciu kościołów w Petersburgu. Wgólnie Krylenko usiłował wszelkimi sposobami dowieść „przestępną” łączność duchowieństwa katolickiego z rządem Polskim. Usiłowania te mają na celu umożliwienie pociągnięcia oskarżonych do odpowiedzialności z artykułu 69 kodeksu karnego, przewidującego karę śmierci.

Delegacja polska u Papieża.

RZYM 26, Ojciec Sw. przyjął na audjencji delegację polską na międzynarodowy kongres izb handlowych. Po dobrotliwych słowach Papieża, na które odpowiedział delegat Sosnowski, Ojciec Sw. zwracając się do delegatów polskich pożegnał ich słowami: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” wypowiedzianymi po polsku.

W Moskwie pozostał jeden ksiądz dla wszystkich wiernych.

MOSKWA (A.W.) 26 Wobec zaareztowania dziekana moskiewskiego księdza Zielińskiego, w Moskwie pozostało obecnie jedynie dwóch księży. Dla obsłużenia wszystkich katolików w Petersburgu jest tylko jeden ksiądz.

W sprawie opłat za leczenie w szpitalach.

ŁÓDŹ 26 W magistracie odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli województwa łódzkiego w sprawie rewindykacji kosztów kuracyjnych oraz krytycznego stanu finansowego szpitali miejskich.

W ciągu roku 1922 pobrano za leczenie w szpitalach przeszło 158 milionów marek na ogólną sumę należności kuracyjnych z górą 628 milionów mk, czyli 25 proc. tej sumy. Głównym powodem tak utrudnionej rewindykacji kosztów kuracyjnych jest to, iż gminy pozamiejscowe nie spieszą się z uregulowaniem rachunków za chorych chrześcijan, zaś co do chorych żydów, to wobec niewyjaśnienia sprawy tej została ona zawieszona. Również kasa chorych płaci jedynie połowę kosztów za leczenie swych członków, wobec czego Zarząd miasta stracił na tem 143.897.285 mk. Również niezatwierdzony przez rząd podatek szpitalny utrudnia akcję leczniczą.

Wobec powyższego, konferencja postanowiła zwołać na dzień 15 czerwca r.b. zjazd przedstawicieli miast b. Kongresówki, zainteresowanych rewindykacji kosztów kuracyjnych. Postanowiono zwrócić się do ministerstwa zdrowia publicznego w przedmiocie zwrotu kosztów kuracyjnych za leczenie ubogich żydów, niestałych mieszkańców m. Łodzi umysłowo chorych i chorych zakaźnych niestałych mieszkańców, jak również za leczenie prostytutek. Postanowiono zainteresować przez posłów i miarodajne czynniki, kiedy ostatecznie uregulowaną zostanie sprawa zwrotu kosztów kuracyjnych na ubogich żydów. Postanowiono domagać się od ministerstwa zdrowia publicznego zasiłku w kwocie 30 milionów mk. na walkę z nierzędem oraz 100 milionów mk. częściowych zwrotów poniesionych przez miasto na walkę z chorobami zakaźnymi.

Obniżenie ceny mąki we Lwowie.

LWÓW 26. Miejski Zakład Apropowizacyjny donosi, że cenę mąki białej obniżono od dziś w sklepach miejskich o 200 marek na 1 kg.

Amnestja z racji uznania granic wschodnich Polski.

Pan Prezes Rady ministrów gen. Sikorski wystosował do p. Marszałka Sejmu pismo treści następującej:

Uznanie wschodnich granic Rzeczypospolitej przez czynniki międzynarodowe stanowi historyczne wydarzenie, zamykające ostatni okres od zyskania samoistnego bytu Państw. Polskiego. W tej chwili radości, gruntującej spokojne współżycie obywateli na Kresach Rzeczypospolitej, należy rzucić zasłonę zapomnienia na szereg czynów, których przesłanką był motyw polityczny, religijny, lub narodowościowy.

Rzeczypospolita Polska wielkość swą państwową, zarówno od zachodu, jak i od wschodu, zbudowała nie na przemocy, lecz na braterskim przygarnięciu podległych jej ziem i ludów. To też, jak wyrzekł Najwyższy Naczelnik Kościuszkowski: „Nie może być żaden naród skłonniejszy do uczynienia dobrze każdemu z obywateli swoich bez różnicy, jak Naród Polski, kiedy tylko sam swoją wolę czynić pełną władzę ma”. Uchwała amnestyjna w tej doniosłej chwili jest przeto w duchu najpiękniejszych tradycji Narodu i Państwa Polskiego.

Wychodząc z powyższego założenia, oraz powołując się na art. 47 Konstytucji, mam zaszczyt przestać w imieniu Rządu Panu Marszałkowi załączony projekt ustawy amnestyjnej, obejmującej przestępstwa, które wpływają wyłączenie, lub w przeważającej mierze, z pobudek politycznych lub religijnych. Tekst projektu ustawy brzmi:

Art. 1. Dla upamiętnienia uznania granic wschodnich Rzeczypospolitej puszcza się w niepamięć i przebacza przestępstwa, należące do właściwych sądów karnych powszechnych, lub wojskowych, oraz władz administracyjnych popełnionych w czasie od 1 listopada 1918 r. do 15 marca 1923 r., a wpływające wyłączenie lub w przeważającej mierze z pobudek politycznych, lub religijnych.

Art. 2. Przepis art. 1 nie stosuje się jed-

nak do przestępstw polegających na umyślnem pozbawieniu życia człowieka, lub na trwałem i ciężkiem uszkodzeniu ciała, lub zdrowia ludzkiego, na złośliwym uszkodzeniu, lub zniszczeniu cudzej własności w większym rozmiarze, ani też następnie do przestępstw, zmierzających do obalenia ustroju państwowego, lub wywołania przewrotu społecznego, wreszcie do szpiegostwa na rzecz obcego państwa, lub wejścia w porozumienie z osobami działającymi w interesie obcego państwa.

Art. 3. O możliwości zastosowania przepisu art. w pisu art. w odniesieniu do osób, które przebywają za granicą, dopuścili się przestępstw wymienionych w art. 1 do dnia 15-go marca 1923 roku nie powrócili w granice Rzeczypospolitej — zadecyduje w każdym konkretnym wypadku Rada Ministrów.

Art. 4. Kary wymierzone za czyny ulegające amnestji będą umorzone.

Równocześnie z karą umorzone będą skutki karno-sądowego skazania, tudzież uchylone będzie z mocy samej ustawy pozbawienie praw (art. 25—30 K. K. z roku 1903).

Postępowania karne z powodu przestępstw ulegających amnestji nie będzie wdrażane, a wdrożone będzie umorzone.

Art. 5. Przepisy art. 8, 12, 14 i 15 ustawy z dnia 24 maja 1921 r. (Dz. U. Nr. 42 poz. 251) stosują się odpowiednio do przestępstw ulegających amnestji z mocy niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

KRONIKA.**MILJONÓWKA.**

W sobotniem ciągnięciu milionówki wylosowano Nr. 4.361.446, który przypadł tym razem Urzędowi Poczty — Warszawa 2.

— ZE STAROSTWA! W ubiegłą niedzielę bawił w Kaliszu wojewoda łódzki inż. M. Rembowski i jako były starosta zdał służbę kierownikowi starostwa p. Barnatowi.

**URZĘDOWANIE I URLOPY W ŚWIE-
TA WIELKANOCNE W WOJSKU.**

Z okazji świąt Wielkiejnocy w dn. 30 bm. urzędowanie do godziny 12, dnia zaś 31 marca, oraz 1 i 2 kwietnia 1923 r. — wolne od zajęć służbowych.

Na okres świąt Wielkiejnocy Minister Spr. Wojskowych zezwolił szefom oddziałów, departamentów i samodzielnym wydziałów MSWojsk. DOK, oraz innych podległych dowództw, urzędów i instytucji wojskowych na udzielenie personelowi wojskowemu urlopu wliczonego — urlopów świątecznych od dn. 29-go marca do dn. 4-go kwietnia włącznie.

Ilość urlopowanych nie może przekraczać 50 proc. oficerów i 10 proc. faktycznego stanu szeregowych.

Specjalne pociągi, jako też specjalne wagony dla osób wojskowych rezerwowane nie będą.

— NIEPOPRAWNI.

W poniedziałek piekarnie kaliskie podniosły ponownie cenę chleba o 200 marek na bochenku dwukilowym, tłumacząc się podobno zwykłą ceną zboża u producentów. Tymczasem jak nas informują właściciele młynów cena mąki nietylko nie podniosła się, lecz przeciwnie spadła, gdyż worek mąki żytniej kosztuje obecnie 170.000 marek, czyli bochenek dwukilowy winien kosztować najwyżej 3400 marek, a nie 4200 mk.

— WALKA Z DROŻYZNĄ.

Co może zrobić w sprawie drożyzny konkurencja połączona z dobrą wolą pokazał Piotrków. Prywatna piekarnia założona z inicjatywy p. starosty Hołyńskiego obniżyła w mieście cenę chleba o 1000 marek za kilo. A za nią chcąc nie chcąc musiały iść inne piekarnie. Przyczem rzecz ciekawa, że po dwóch tygodniach pracy piekarnia dała czystego zysku 700 tysięcy marek, które złożono na miejscowe cele dobroczynne. Z tego okazuje się, że nie tylko cena zboża i mąki rozstrzyga o drożyznie chleba, ale i wygórowane zyski przedsiębiorców piekarni. Co na to powiedzą nasi piekarze?

**— SKLEPY W OKRESIE PRZEDŚWIĄ-
TECZNYM.**

Ministerjum pracy i opieki społecznej zezwoliło, by w okresie przedświątecznym (w dn. 26—30 marca) sklepy były otwarte do godz. 9 wiecz., przyczem ilość godzin nadliczbowych dla poszczególnych pracowników nie może przekraczać 2 godziny na dobę.

W. Ziolkowski Kalisz,

Stary Rynek,

poleca na nadchodzące święta znane ze swej dobroci wino szampańskie

Louis de Bary,

stare wina francuskie i węgierskie oraz duży wybór towarów świątecznych.

697

— **OBCHÓD UROCZYSTY** z powodu uznania granic Rzeczypospolitej Polskiej uczciła gmina Żydowska w Kaliszu uroczystym nabożeństwem, które odbyło się w Synagodze miejscowej w dn. 22 marca r.b. Przed nabożeństwem nadrabim Libszyc wypowiedział naukę biorąc motto ze słów proroka Izaasza: „Rozprze strzeń miejsce namiotu swego, a opon przybytków swoich nie zabraniaj rozciągać, wyciągnij powrozy swoje, a kółka swoje utwierdź. Bo się na prawo i na lewo rozszerzysz, a nasienie twoje narodzi i miasta spustoszone zaludni! Nie bój się, bo pohańbioną więcej nie będziesz, a nie zapalaj się, bo nie przyjdiesz na poskromienie! Owszem zelżywość młodości Twojej zapomnisz, a pohańbienia wdowieństwa twego więcej nie wspomnisz“. Po przemówieniu ten kantor synagogi odśpiewał psalm dziękczynny i hymn narodowy.

— **OSTRZEZENIE.**

W okolicach Kalisza zbiera składki w piędzicach i naturze na rzecz ochron kaliskich, podobno dla „Złobka“ pozostającego pod opieką Sióstr Nazaretanek osoba nieznaną z nazwiska inieniem Anna, wysoka szatynka w średnim wieku. Pokazuje ona legitymację podpisaną nazwiskiem ks. Prałata Płaszaja. Osoba ta nie jest upoważniona ani przez ks. Prałata, ani przez Siostry Nazaretanki i zebranych ofiar nikomu nie oddaje, ostrzega się zatem Szanowni Obywateli Ziemi Kaliskiej przed zwykłym oszustwem. Ksiądz Prałat prosi niniejszem o odebranie legitymacji i odesłanie pod Jego adresem.

SIOSTR NAZARETANEK

— **NADMIERNA PODWYZKA TARYF.**

Jak wiadomo, ministerjum kolei podwyższyło taryfy od 1 marca o 100 proc., co się odbiło na zmniejszeniu ruchu, szczególnie osobowego.

Obecnie ministerjum kolei znowu projektuje podwyższenie taryf towarowych o 100 proc. podwyżka ta jest tem dziwniejsza, że waluta nasza w okresie bieżącego miesiąca się poprawiła, a ceny całego szeregu towarów zaczęły nawet spadać. W tym stanie rzeczy nagle, nieuzasadnione, a tak znaczne podwyższenie taryf kolejowych mogłoby zahamować rozpoczynający się spadek cen, dla rozmaitych zaś dziedzin życia gospodarczego stać się przyczyną poważnych wstrząszeń.

Więc też Komitet taryfowy, który omawiał tę sprawę (poraz pierwszy, który omawiał powstania) nie zgodził się na projektowaną podwyżkę taryf kolejowej.

Komitet taryfowy projektuje odroczenie terminu wprowadzenia podwyżki taryfy celem dokonania uprzednio przeklasyfikowania grup towarowych i zastosowania do nich rozmaitych zdolności płatniczej.

— **ZE SPORTU.**

Czytamy w „Głosie Konińskim“: Związek Towarzystw Wioślarskich w Warszawie chcąc urządzić w roku bieżącym wszech krajowe regaty zwracał się do tutejszego Towarzystwa Wioślarskiego z zapytaniem, czyby jeziora w Pątnowie nie były odpowiednim terenem, to też nie wątpimy, że konińscy wioślarze skorzystają z tej sposobności i dołożą wszelkich starań, aby regaty odbyły się na terenie upatrzonym zachęcenia i podniesienia w Koninie sportu wioślarskiego, a niestety, tak słabo u nas rozwiniętego.

Przytem należy zauważyć, że na regaty przybędą przedstawiciele Towarzystw Wioślarskich z całej Rzeczypospolitej Polskiej, a to da możliwość Koninowi zaprezentowania się szerszemu światu.

— **Z KONINA** donoszą nam, że organ miejscowy „Głos Koniński“ zmienił niedawno redaktora, którym został p. Eugenjusz Głoszkowski, kaliszanie. Pismo to pod nową redakcją znacznie się ożywiło.

Nadszedł czas sprawozdań rocznych, budżetów i wyborów. Niezwykle dodatnio przedstawia się budżet sejmiku, który między innymi przewiduje następujące wydatki: na utrzymanie zdrowotności (Szpitalnictwo itd.) — 136.400.000 mk. na opiekę społeczną 25 milionów, na szkolnictwo 56.350.000 mk., na walkę z pożarami (zaśilki dla Straży ogniowych — 10 milionów, na wydawnictwo „Głosu Konińskiego“ — 2700.000.

W Towarzystwie Dobroczynności na prezesa powołano ks. dziekana Magotę, składki członkowskie podniesione zostały do 5000 mk.

W Towarzystwie Wioślarskim składki podniesiono do 3000 mk. miesięcznie i wybrano Zarząd, do którego weszli: rejent Edward Sikorski (prezes), Witold Mieleński i Wł. Stasiński (wiceprezesi), Lindner, Zdziewnicki, Grętkiewicz, Kortylewski, Kubiszewski i Woźniakowski.

W dn. 18 bm. odbył się Zjazd strażacki. W dniu tym również obchodzono nadzwyczaj uroczyste ostateczne załatwienie granic Rzeczypospolitej. Po mszy w kościele farnym na której byli przedstawiciele wszystkich władz instytucji, korporacji, związków, szkoły i podczas której grała bawiąca wtedy w Koninie orkiestra Namysłowskiego i po odśpiewaniu: „Boże coś Polskę“ odbyła się defilada wojskowa przed którą patriotyczną mowę wypowiedział dowódca garnizonu major Sliwiński.

W dniu 21 bm. odbyły się pogadanki słowne do chwili w szkołach konińskich, obchody zaś we wszystkich miastach i gminach powiatu konińskiego.

— **OGRODICZENIA SPRZEDAŻY ALKOHOLU.**

Minister skarbu wniósł do łaski marszałkowskiej projekt noweli do ustawy o ograniczeniach sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych.

Według projektu przewidziane jest dalsze ograniczenie napojów zawierających więcej niż 4 proc. alkoholu.

Napojów alkoholowych, zawierających ponad 60 proc. alkoholu pod żadną postacią dla spożycia na miejscu sprzedawać nie będzie wolno.

Liczbę miejsc detalicznej sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych ograniczy się do jednego na 1000 mieszkańców, przyczem najwyższej połowa z nich może być przeznaczona do wyszynku. Z chwilą wydania ustawy ilość obecnie istniejących miejsc sprzedaży nie będzie mogła być ponad ustaloną obecnie normę powiększona; zmniejszanie liczby miejsc detalicznej sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych w stosunku do wyżej określonej normy nastąpi z dniem 1 lipca 1923 roku.

Redukcja i likwidacja zredukowanych miejsc sprzedaży musi być ukończona do końca roku 1924.

— **JAKI BEDZIE KWIECIEŃ?** Meteorologowie dzienników niemieckich zapowiadają, że już kwiecień r.b. przyniesie dni wręcz upalne.

Napózór ta przepowiednia wydaje się nieprawdopodobną wobec zimna i śniegu z deszczem, które dały się nam we znaki w pierwszej połowie marca.

Być może jednak, że meteorologowie niemieccy będą mieli słuszość, ponieważ w ostatnich latach karysy pogody przyzwyczaiły nas do najrozmaitszych niespodzianek.

— **DRUGA LOTERJA DOBROCZYNNA.**

Niezwykle powodzenie 1-ej państwowej loterii na cele dobroczynne, przed której ciągnięciem (w grudniu 1922) zabrakło losów, skłoniło jeneralną dyrekcję do przeprowadzenia 2-ej takiej loterii, której dochód również będzie użyty wyłącznie na subwencjonowanie różnych instytucji dobroczynnych.

Losy 2-ej loterii są już wydane i ukażą się wkrótce we wszystkich kolekturach, w biurze jeneralnej dyrekcji loterii państwowej w Warszawie (Nowy Świat

70) i innych większych sklepach po cenie 2000 mk. od losu (w połówkach po 1000 mk.)

Główna wygrana wynosi 5 milionów mk. Wszystkie, bardzo liczne wygrane, będą wypłacane w gotówce, bez żadnego potrącenia.

Każdy, kto kupuje los tej jedynej pieniężnej loterii państwowej dobroczynnej, przyczynia się do ulżenia nędzy, panującej w czasach obecnej drożyzny w instytucjach i zakładach dobroczynnych.

— **Z TEATRU.**

W dn. 24 marca r.b. staraniem Towarzystwa niesienia pomocy więźniom odbyło się w sali Stow. Rzem. Chrześ. przedstawienie amatorskie, z którego całkowity dochód jest przeznaczony na święcone dla najbardziej potrzebujących więźniów w więzieniu Kaliskim. W programie były dwie jednoaktówki, a mianowicie „Teodolinda“ i „Chrapanie z rozkazu“ oraz djalog Pipmana z Kugelszwancem „Pasek na piosenki“ i monologi. Amatorzy opracowali swe role zupełnie dobrze. Szczególniej wyróżniali się p. Plutowna oraz p.p. Paszkowski, Woszczyński i Kiszewicz. Dwaj ostatni w „Pasku na piosenki“ byli niezrównani. Doskonale wypadły również monologi w wykonaniu p. Woszczyńskiego. Najslabiej opracowana była „Teodolinda“.

W dn. 25 b.m. Kółko Dramatyczne przy Resursie Obywatelskiej wystawiło powtórnie niezrównaną komedję Winawera „Roźtwór prof. Pytla“. I tym razem amatorzy zagrali świetnie, szczególnie zaś p. inż. Prądzińska (Przetakowa) p. kpt. Zakrzewska (Lola) i pp. dr. Pawłowski (Gordon), dyr. Zieliński (Pytel) oraz prof. Nowosielski (Perlmutter). Rolę rektora Tarskiego odtwarzał bardzo udatnie znany już z przedstawień amatorskich p. Wł. Roźtropowicz.

— **PODEJRZANE SZORY.**

Funkcjonariusz policji zatrzymał na ul. Wrocławskiej niejakiego Stanisława Masztelarza, który niósł parę używanych szorów i płał się w wyjaśnieniach co do ich pochodzenia. Wobec tego szory zatrzymano w Komisariacie, aż do należytego wyjaśnienia ich pochodzenia.

— **POZAR.**

W zabudowaniach gospodarza Nekołema Jaruga we wsi Małyn, gm. Krokocice, pow. Sieradzkiego wybuchł pożar, pastwą którego padła stodoła drewniana, kryta słomą, w której znajdowało się zboże. Poszkodowany Jaruga oblicza straty na 55 milionów mk. Przyczyna pożaru niewiadoma, lecz zachodzi podejrzenie, że pożar wynikł skutkiem podpalenia, Energiczne dochodzenie w toku.

— **N A D E S E A N E.**

Neuville Pierre (także Hubertem zwany), obcokrajowiec urodzony 23 maja 1852 w Verviero w Belgji, stary kawaler, z zawodu przemysłowiec-kupiec, stale w b. gub. Kaliskiej, względnie piotrkowskiej zamieszkały nie daje od lat 20 o sobie żadnych wieści.

W latach 1908—1914 został podobno w podróży w kolei sparaliżowany, zmarł jadąc dorożką i ma być pochowany w Ziemi Kaliskiej względnie piotrkowskiej.

Miejsce spoczynku jego jest nie znane.

Ew. wierzycieli Neuvilla Piotra (Huberta) oraz osoby, które go znały i mogą udzielić jakichkolwiek wiadomości o jego tymczasowym i stałym miejscu zamieszkania, o jego ew. zgonie i miejscowości spoczynku proszę uprzejmie o łaskawe udzielenie informacji niżej podpisanemu.

Dr. A. J. PYTLOR-NEUVILLE.

Poznań, Fr. Ratajczaka 28 I.

Wykłady o Polsce na uniwersytecie Amerykańskim

Depesze z Washingtonu donoszą, że obecny Poseł Rzplitej, dr. Władysław Wróblewski, doprowadził do skutku wysiłki Polsko-ameryk. klubu uniwersyteckiego w Washingtonie, wprowadzając regularne wykłady o Polsce na uniwersytecie Georgetown, na wydziale służby zagranicznej.

Pierwszy wykład inauguracyjny ma dać poseł Wróblewski, sam były profesor na uniwersytecie Jagiellońskim, a wykłady będzie prowadzić dr. Ehrlich, dyrektor biura prasowego w New Yorku, były docent uniwersytetu lwowskiego, który wykladał swojego czasu w Oxfordzie w Anglii i na uniwersytecie kalifornijskim. Prócz tego dorywczo ma dawać wykłady książka Radziwiłł, radca honorowy w Washingtonie i radca H. Gliwic, były prof. na uniwersytecie w Petersburgu.

O ile relacje są prawdziwe, to Poselstwo stara się tu sprowadzić profesora Romera, znakomitego geografa z uniwersytetu lwowskiego, choć mówi, że ma on otrzymać katedrę na uniwersytecie Clark w Worcester, Mass.

Przyznać trzeba, że uniwersytet Georgetown, wprowadzając katedrę polską, jest jedną z pierwszych wyższych uczelni amerykańskich, które w ten sposób dają dowody przyjaźni dla Polski. Bo jest rzeczą żadnej wątpliwości nie ulegającą, że wykłady o Polsce, o ile potrafią ściągnąć liczniejszą grono młodzieży i słuchaczy, staną się pożądanym cementem w budowie przyjaźni stosunków między Ameryką i Polską i potrafią rozprószyć niejedną mglistość pojęć i fałszywych o Polsce zapatrywań, tak skrzętnie tu przez naszych serdecznych przyjaciół kolportowanych.

Adres telegraf.:
Kolstrem—Łódź**„KOLSTREM”**Telefon Nr. 30
(dodatkowy)

SPÓŁKA Z OGR. ODP.

Wylączna sprzedaż na rejon przemysłowy łódzki prod.:

Tow. Zakładów Chemicznych

Fabryki kleju i żelatyny

„STREM” Sp. Akc.
w WARSZAWIE**„ŻELATYNA” Sp. Akc.**
w WARSZAWIE

Poleca ze swych składów:

Oleinę „Strem” i zagran., stearynę, glicerynę, tłuszcz kostny, kleje kostne i skórne, żelatynę jadalną i techniczną.

Biuro i składy: Kilińskiego 147-a.

702

Superfosfat 18%

Sól potasowa 30/33% Stassfurtska,

Kajnit 14/15% Stassfurtski,

WĘGIEL przemysłowy i opałowy
(stałe większe transporty w drodze)

Cement, Wapno,

P O L E C A

Towarzystwo Handlowe

„Paliwo”

Sp. z ogr. odp.

ALEJA JÓZEFINY 9 (Gmach Banku Ziemi
Kaliskiej). 661

OBWIESZCZENIE.

Zawiadamia się Abonentów Kaliskiej sieci Telefonicznej, że w razie niedokładnej obsługi abonentów przez stację Telefoniczną, należy zwracać się reklamacjami bezpośrednio do Urzędu Poczto-Telegraficzno-Telefonicznego (telef. Nr. 196) a nie do Zarządu Technicznego Telegrafów i Telefonów na Okręg Kaliski (telef. Nr. 11, 12 35), gdyż Zarząd Techniczny uwzględnia tylko reklamacje dotyczące wyłącznie działu technicznego.

KOZIKOWSKI

Naczelnik Technicznego Zarządu Telegrafów i
Telefonów na Okręg Kaliski.

691

Sp. Akc. „CERATA”HURTOWY SKŁAD OBRUSÓW
I CHODNIKÓW CERATOWYCH

W FIRMIE

668

Jerzy Kwantstuf i S-ka.

Stary Rynek № 21, II p.

Ból głowy, migrenę,
neuralgię usuwają powszechnie znane proszki z „kogutkiem” „Migreno Nervosin”. Ządać w aptekach i składach aptecznych proszków z „Kogutkiem”. 1919**Szpic**

rasowy, półroczny zaginął 22 b. m. Łaskawego znalazcę upraszam o zwrot psa za wysokim wynagrodzeniem.

Adres: Dr. KLINGER

Towarowa 3. 690

Jest do sprzedania
zarybek karpi

na Korczaku

pod Kaliszem. 695

FIRANKI I RAPY

w najnowszych modelach na sprzedaż po cenach 533 przystępnych.

Dogodne warunki.

Ul. Piaskowa 5 m. 10, III p.

Zgineła karta powołania

wydana w Sieradzu na imię Jankela Beneta rocz. 1894, № L. 679. C 1. 607

Pokrywania dachów

rozmaita dachówka i papa oraz smołowania i wszelkich większych prac dekarских podejmuje się

STAN. JACKOWSKI,

mistrz dekarSKI w Środzie (Wlkp.) Telefon Nr. 126. 671.

Zginął paszport

wydany przez Urząd gm. Małanów na imię Franciszka Błaszczyka, oraz karta powołania wydana przez 70 pułk w Ostrowie na także samo imię rocz. 1893. 704

Potrzebna od 1. 4. 23.

do samotnego Pana na majątek energiczna

gospodyni

umiejąca bardzo dobrze gotować oraz prasować i znająca się na chowiu drobiu.

Reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne i dobrze polecione.

Pensja obojętna.

Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw, które na życzenie będą zwrócone i podaniem referencji przyjmuje DOM. GRODZISKO, pocz. Pleszew, (Pozn.) 708

OBWIESZCZENIE.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu **Józef Trojanowski**, zamieszkały przy ulicy Stawiszyńskiej w domu pod Nr. 7 na zasadzie 1030 art. ust. sąd. cyw. obwieszcza, że w dniu 28 kwietnia 1923 r. o godzinie 10 z rana we wsi Blizanów-Poduchowny, na osadzie po Janie Naskręcie będzie sprzedawany przez licytację ruchomy majątek należący do spadku po Janie Naskręcie składający się z warsztatu i naczyń stolarsko-stelmachsko-ciesielskich i gospodarczych w liczbie 16 sztuk i oszacowany do sprzedaży na ogólną sumę 2880 mk., którego spis i szacunek przejrzane być mogą na miejscu sprzedaży w dniu licytacji.

Kalisz, dnia 24 marca 1923 r.

707

Komornik **J. Trojanowski**.

OBWIESZCZENIE.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu **Józef Trojanowski**, zamieszkały przy ulicy Stawiszyńskiej w domu pod Nr. 7 na zasadzie 1030 art. ust. sąd. cyw. obwieszcza że w dniu 7 kwietnia 1923 r. o godzinie 10 rano w kolonji Zajączki Bankowe gm. Ostrów-Kaliski na osadzie Nr. 4 i 5 w drodze działów będzie sprzedawany przez licytację ruchomy majątek, należący do spadku po zmarłym Antonim Strzyżu składający się z ruchomości domowych, narzędzi gospodarsko-rolniczych oraz żywego i martwego inwentarza i oszacowany do sprzedaży na ogólną sumę Mk. 4.419.000 którego spis i szacunek przejrzane być mogą na miejscu sprzedaży w dniu licytacji.

Kalisz, dnia 17 marca 1923 r.

705

Komornik **J. Trojanowski**.

OBWIESZCZENIE.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu **Józef Trojanowski**, zamieszkały przy ulicy Stawiszyńskiej w domu pod № 7 na zasadzie 1030 art. ust. sąd. cyw. obwieszcza, że w dniu 7 kwietnia 1923 r. o godz. 10 rano w Kolonji Zajączki Bankowe g. Ostrów-Kaliski, na osadzie Sukc. Antoniego Strzyża będzie sprzedany przez licytację ruchomy majątek należący do Józefa Kubera składający się z trzech sztuk garderoby damskiej (wiejskiej) i oszacowany do sprzedaży na ogólną sumę 30,000 marek którego spis i szacunek przejrzane być mogą na miejscu sprzedaży w dniu licytacji. Na zasadzie 1070 art. U. P. C. licytacja może się rozpocząć i niżej szacunku.

Kalisz, dnia 17 marca 1923 r.

706

Komornik **J. Trojanowski**.

Z powodu zaprowadzenia światła elektrycznego mamy korzystnie do oddania

6 lamp naftowo-żarowych i

3 słupy żelazne do tychże

Lampy są stosowne do oświetlania ulic, podwórz fabrycznych lub domialnych, dobrze utrzymane.

Zarząd gminy, **Nowe Skalmierzyce****Cukiernia****A. Janowskiego**

KALISZ, ulica Kanonicka 3.

Poleca na nadchodzące święta w wielkim wyborze bazan-ki cukrowe, czekoladowe, zajączki, jajka ozdobne, stoliki ze święconem, oraz mazurki, torciki prolinowe, torty, cukry, czekolada, babki, placki

Sala bilardowa.

Znakomite cukierki od
kaszu miodowo-żioloweZnakomite cukierki od
kaszu miodowo-żiolowe